

Aanbiedingsbrief

aan: Algemeen Bestuur RUD Utrecht
van: Dagelijks Bestuur
steller: Machiel van Staveren/Max Kroes (ODRU)
onderwerp: AP04.1a_Indirecte lozingen
t.b.v.: AB d.d. 15-10-2018
bijlage: b) Bijlage 2 schema lozingstaken

Status

- X ter kennisneming
 - O ter (oriëntatie) bespreking
 - O ter besluitvorming
-

Voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om:

1. kennis te nemen van het verzoek aan de regievoerders om dit najaar door de opdrachtgevers te laten inventariseren welke lozingstaken de opdrachtgevers zelf uitvoeren en welke wettelijke (basis-) taken door de RUD zouden moeten worden uitgevoerd;
 2. kennis te nemen van het verzoek aan de regievoerders om dit najaar de opdrachtgevers uniforme uitgangspunten te laten opstellen over de uitvoering van de watertaken;
 3. dit jaar als opdrachtgevers in totaal 100 uur aan de RUD ter beschikking te stellen voor het opstellen van een plan van aanpak voor de implementatie van de water basistaken bij de RUD Utrecht.
-

Samenvatting

De waterschappen hebben de omgevingsdiensten RUD/ODRU een aantal jaren geleden, via het Platform Water, benaderd over de uitvoering van de watertaken. Sinds 2009 is de gemeente het bevoegd gezag voor lozingen op het riool. door de bevoegdheidsverschuiving Voor 2009 viel de lozingscomponent van een groot aantal bedrijfscategorieën onder de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en waren de waterschappen het bevoegd gezag.

Om als overheden goed en efficiënt de vergunningverlening en toezichttaken met betrekking tot indirecte lozingen uit te voeren, is in 2010 een samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen waterschappen en gemeenten ondertekend. In deze SOK is opgenomen dat de waterschappen hun kennis en expertise tot 1 januari 2012 kosteloos (om niet) aan de gemeenten aanbieden. 1 januari 2012 zouden de omgevingsdiensten zijn gevormd, waarna zij de lozingstaak op zich zouden nemen. Doordat de vorming van de omgevingsdiensten was vertraagd, is de samenwerking voortgezet onder dezelfde condities. Tot op heden doen de waterschappen een deel van dit toezicht nog steeds.

De waterschappen hebben echter geen beeld welke (water)taken de Omgevingsdienst en/of gemeente uitvoert. Een deel van de taken ligt bij de omgevingsdienst ODRU, een deel bij de waterschappen en een deel van de taken vallen tussen wal en schip. De waterschappen willen de afspraken herzien en dat de bevoegde gezagen hun verantwoordelijkheid pakken. Ze willen daarom de wettelijke lozingstaken en mogelijk ook plustaken overdragen aan de gemeenten/Provincie Utrecht. Een deel van deze taken valt onder het basistakenpakket en de gemeenten en de provincie. Ze moeten deze taken dan ook overdragen aan de Omgevingsdiensten. De RUD trekt in dit onderwerp samen met de ODRU op. Voor beide omgevingsdiensten geldt dat er zonder voorafgaande opdracht geen nieuwe taken kunnen worden uitgevoerd. Door samen te werken kan op een efficiënte wijze tot een zo uniform mogelijke taakuitvoering worden gekomen en kan gebruik worden gemaakt van de reeds aanwezige kennis en expertise bij de RUD en ODRU.

Het doel van dit voorstel is om de watertaken te borgen en duidelijkheid te geven over de taakverdeling zodat de kwaliteit van het water geen risico loopt.

Voorgesteld wordt dat de opdrachtgevers van de RUD dit doel bewaken en over de uitgangspunten voor de uitvoering met elkaar afspraken maken (uniforme risicoanalyse en uitvoeringsprogramma). De implementatie door de RUD kan mogelijk gefinancierd worden uit de voorgestelde verhoging van ontwikkelbudget.

Adequaat toezicht op lozingen zorgt voor een kostenbesparing voor rioleringsbeheer. Wij raden dan ook, in het kader van de financiering van de nieuwe taak, aan om de rioolbeheerder van de opdrachtgevers bij deze gesprekken te betrekken.

Communicatie en medezeggenschap

Dit voorstel inclusief het advies van het RvO gaat ter kennisname naar het Algemeen Bestuur.

Financiën

Zie voorstel.

Juridische toets

Het uitvoeren van de watertaken zijn deels een onderdeel van de basistaken van de Omgevingsdiensten.

Toelichting

Bij wie ligt welke taak?

De RUD houdt het toezicht bij bedrijven. Het lozingscomponent wordt slechts met het blote oog meegenomen omdat de middelen (monsternamen en analyse) ontbreken om goed toezicht uit te voeren.

Het waterschap houdt toezicht op het lozingscomponent bij bedrijven waarvan zij vinden dat de lozing een mogelijk risico geeft voor de doelmatige werking van de rioolwaterzuiveringsinstallaties. Bij een deel van de bedrijfscategorieën die zijn opgenomen in de SOK komen zij op dit moment niet meer. Dit heeft er mee te maken dat grootschalige risico's zijn afgenomen. Een deel van deze taken vallen onder het verplichte takenpakket (BOR) dat bij de omgevingsdienst hoort te liggen.

Het is niet duidelijk welke lozingstaken de opdrachtgevers uitvoeren.

De lozingstaken die de RUD kan uitvoeren zijn onder te verdelen in drie onderdelen:

1. Wabo taakuitbreiding van de lozingstaak die voorheen door het waterschap om niet werd uitgevoerd (verplichte taak).
2. Toezicht bij bedrijfscategorieën waar een mogelijk risico ligt met betrekking tot het lozingscomponent (gedeeltelijk verplicht).
3. Het afhandelen van meldingen en het toezicht op het lozen van grondwater buiten inrichtingen.

1. Wabo taakuitbreiding

Het waterschap blijft bij een aantal bedrijfscategorieën, die voorheen in de SOK waren vastgelegd, om niet toezicht houden en advies geven. Het waterschap stopt met het toezicht houden bij een aantal bedrijfscategorieën, waaronder gemeentewerven en zeefdrukkerijen. Omdat het toezicht door de waterschappen werd uitgevoerd, is het toezicht op deze bedrijfscategorieën niet overgedragen aan de RUD. Aangezien het om een verplichte taak gaat, moet de RUD deze taak uitvoeren.

2. Toezicht bij bedrijven met een lozingscomponent

Het betreft de bedrijven met een lozingscomponent die niet binnen de afspraak van de SOK vallen. De RUD beschikt niet over het benodigde budget om een volledige controle uit te voeren (o.a. monsternamen en analyse).. Aan deze lozingen hangen risico's met betrekking tot de doelmatige werking van het rioolstelsel en de kwaliteit van het oppervlaktewater.

3. Lozingen van grondwater vanuit bronneringen

Voor lozingen vanuit bronneringen (bij bijvoorbeeld bouwwerkzaamheden) is de gemeente het bevoegd gezag. Voorafgaand dient de lozing gemeld te worden bij het bevoegd gezag. Mogelijk moet er maatwerk opgesteld worden.

Negatieve effecten van lozingen

Indirecte lozingen (lozingen op de riolering) kunnen een negatief effect hebben op de werking van riolering en rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). De riolering kan worden aangetast of de goede werking kan worden beperkt. Een grote aanvoer of verontreinigd afvalwater naar de RWZI kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van het effluent van een RWZI en daarmee een negatief effect hebben op de oppervlaktewaterkwaliteit.

Lozingen van afvalwater die schade aan het riool kunnen veroorzaken hebben vaak de volgende componenten:

- Groot debiet;
- Hoge temperatuur;
- Lage of hoge pH (lager dan 6, hoger dan 9);
- Stoffen die de levensduur van het riool en gemalen ernstig verlagen, zoals sulfaat;
- Stoffen die de capaciteit van het riool en gemalen verkleinen door aangroei, zoals vet;
- Stoffen die een gevaar in het riool en gemalen kunnen veroorzaken door bijvoorbeeld vorming van explosieve mengsels.

(zie foto's in bijlage 1)

Het is ongewenst dat schadelijke stoffen in het riool, op de RWZI of in het oppervlaktewater terecht komen. Daarnaast maken zowel gemeenten als waterschappen kosten voor het schoonmaken, repareren en vervangen van het rioolstelsel, het ongedaan maken van de gevolgen van overstorten en voor het herstellen van de gevolgen van verstoring van het zuiveringsproces. De kosten hiervoor worden uiteindelijk door de burger betaald. Door adequaat toezicht op de indirecte lozingen, voldoen aan de gestelde eisen, worden schade aan het rioolstelsel, verstoppingen in het riool en negatieve effecten op de RWZI en op het ontvangende oppervlaktewater zoveel mogelijk voorkomen. Door opsporing van vervuilers en kosten verhaal kan bespaard worden op de maatschappelijke kosten (de vervuiler betaald).

Voorgesteld dat in het najaar de opdrachtgevers in gesprek gaan over de door de RUD uit te voeren taken. Voorbereiding van dit gesprek kan plaatsvinden aan de hand van de hieronder in bijlage 2 weergegeven overzicht waarin alle watertaken zijn opgenomen. Wij adviseren bij deze voorbereiding de rioolbeheerders of beleidsmedewerkers riolering te betrekken. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze gesprekken zal de RUD Utrecht een plan van aanpak voor de implementatie opstellen met hierbij aandacht voor:

- projectplan en dekking van ren;
- soort dienst/product;
- kental;
- werkproces;
- vastleggen DVO-afspraken.

In deze aanpak trekken de RUD en de ODRU gezamenlijk op, ook richting de afspraken. Berry Campagne (Samenwerkingsafpraak PMO) en de waterschappen worden via het Platform Water op de hoogte gehouden van de voortgang.

Bijlage 1. Foto's aangetast rioleringsstelsel

